

Õiguskantsler

Jürgen Ligi
Rahandusministeerium
info@fin.ee

Teie 17.09.2024 nr RAM/24-0934/-1K; 1.1-10.1/4110-1

Meie 20.09.2024 nr 6-8/220466/2405357

Riigieelarve seaduse muutmise seaduse eelnõu

Austatud rahandusminister

Tänan Teid võimaluse eest avaldada riigieelarve seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta arvamust.

Eelnõu kohaselt lisatakse iga-aastasele riigieelarvele kulude jaotus nende sisu järgi, kuid see eelarve lisa ei seo täitevvõimu. Eesti Vabariigi põhiseaduse § 115 järgi peab Riigikogu iga-aastase riigieelarve võtma vastu seadusena ja see seadus peab sisaldama kõiki riigi tulusid ja kulusid. Põhiseaduse § 116 kinnitab, et Riigikogul peab olema võimalik teha aasta riigieelarves sisulisi muudatusi, mh jaotada kulusid ümber. Eesti ei kuulu nende riikide sekka, kus parlamendi põhiseaduslik roll piirdub valitsuse esitatud eelarve kinnitamise või tagasilükkamisega. Riigikogu olulisust eelarveküsimuste otsustamisel olen põhjalikult käsitlenud 16.05.2021 [märgukirjas](#) "Otsustusõigus eelarve üle", Riigikogu rahanduskomisjonile koostatud [ettekandes](#) ja Rahandusministeeriumile saadetud [kirjas](#) riigieelarve seaduse väljatöötamiskavatsuse kohta.

Ka majandusliku sisuga kuludele piirmäärade seadmise korral on võimalik seaduses ette näha, et väikeste ja sisult vähemoluliste muudatuste tegemiseks ei pea pöörduma Riigikogu poole (nt saab ministrile anda seaduses ette nähtud summa või protsendi piires kulude ümbertõstmise võimaluse). Majandusliku sisuga kuludele seaduses piirmäärade seadmine ei saa riigile suuri ümberkorraldusi või kulusid kaasa tuua, sest eelarve täitmist jälgitakse ka praegu majandusliku sisuga kulude järgi.

Kokkuvõttes leian, et kavandatav seadusemuudatus ei taga PS § 115 täitmist. Üks võimalus küsimus lahendada on tuua lisas ettenähtud jaotus eelarve seaduse põhiteksti ning praegu eelarves esitatav viia seletuskirja. Sel juhul tuleks üle kontrollida ja vajadusel muuta ka riigieelarve seaduse ülejäänud sätteid, mis reguleerivad eelarve ülesehitust ja täitmist.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristi Lahesoo 693 8409 Kristi.Lahesoo@oiguskantsler.ee
Evelin Lopman 693 8431 Evelin.Lopman@oiguskantsler.ee